

Referat fra mødet i Demokrati- og Borgerudvalget

(Indeholder åbne dagsordenspunkter)

- Mødedato:** Tirsdag den 31. august 2021
- Mødested:** Mødelokale 562
- Mødetidspunkt:** Kl. 16:00 - 19:00
- Medlemmer:** Formand: Christian Jørgensen (V)
Næstformand: Anette Hyre-Jensen (A)
Kirsten Vad Knudsen (B)
Lars Olesen (F)
Lise Nielson (A)

Indholdsfortegnelse

1	Godkendelse af dagsorden	3
2	Indledende drøftelse af indførelse af borgerbudgetter i Fredericia Kommune.....	4
3	Indledende drøftelse af ordning om borgerforslag i Fredericia Kommune.....	8
4	Indledende drøftelse af Byrådets Borgerdialogmøde den 29. november 2021	12
5	Samarbejde med lokale medier om KV21	13
6	Lukket - Eventuelt.....	14

1 Godkendelse af dagsorden

Sagsnr.:

Sagen afgøres i: Demokrati- og Borgerudvalget

Sagsresumé:

Sagsbeskrivelse:

Økonomiske konsekvenser:

Vurdering:

Indstillinger:

Byrådssekretariatet indstiller til godkendelse.

Beslutning i Demokrati- og Borgerudvalget den 31-08-2021:

Godkendt.

2 Indledende drøftelse af indførelse af borgerbudgetter i Fredericia Kommune

Sagsnr.:21/8012

Sagen afgøres i: Demokrati- og Borgerudvalget

Sagsresumé:

Demokrati- og Borgerudvalget skal have en indledende drøftelse af borgerbudgetter.

Udvalget orienteres i sagen om borgerbudgetter, herunder hvordan andre danske kommuner har brugt borgerbudgetter og deres erfaringer hermed.

Sagsbeskrivelse:

Venstre stillede på byrådsmødet den 25. januar 2021 et forslag om styrkelse af lokaldemokratiet i Fredericia og i tillæg her til stillede Enhedslisten nogle yderligere forslag, bl.a. borgerbudgetter. På møde i Demokrati- og Borgerudvalget den 30. juni 2021 besluttede udvalget, at forvaltningen skulle arbejde videre med forslaget.

Forvaltningens arbejde præsenteres i sagen med henblik på en indledende drøftelse.

Baggrund om borgerbudgetter

Borgerbudgetter kan som metode ses som et samskabelsesinstrument, der giver borgere direkte demokratisk indflydelse. Grundlæggende indebærer borgerbudgetter, at en del af det kommunale budget øremærkes til borgernes egne initiativer og projekter. Et borgerbudgetforløb kan eksempelvis være en proces, hvor borgere i et område udvikler ideer eller projekter og stemmer om konkrete forslag. Borgerbudgetter kan gælde for hele kommunen eller for lokalområder. Borgerbudgetter har potentiale til at skabe øget engagement i lokalsamfund og til at engagere flere og andre borgere end de, som normalt deltager i kommunale processer.

Borgerbudgetter har sin oprindelse i Brasilien, hvor det det i 1980'erne opstod for at gøre beslutningsprocesser mere gennemsigtige for borgere og for at engagere mindre ressourcestærke borgere. Metoden har i det seneste årti spredt sig til Europa og vundet frem i bl.a. Frankrig, Skotland og Portugal, men også i Danmark. I Danmark havde godt hver 7. kommune i 2017 jf. en artikel¹ fra Jyllands-Posten afprøvet metoden med borgerbudgetter med varierende effekt. Borgerbudgetter har særligt vundet fremgang efter strukturreformen i 2007, hvor den øgede kommunestørrelse har ledt til diskussioner om, hvordan indbyggerne bedst sikres indflydelse.

Der kan overordnet set identificeres to tilgange til arbejdet med borgerbudgetter: den tyske Köln-model og den brasilianske Porto-Algre model. I Danmark er Porto Algre-modellen mest udbredt. Forskellen i modellerne kan ses i tabellen nedenfor:

	Formål	Geografisk omfang	Metode
--	--------	-------------------	--------

¹ <https://jyllands-posten.dk/premium/indblik/Indland/ECE10044672/her-bestemmer-borgerne-selv-hvad-deres-skattekroner-bruges-paa/>

Köln	Demokratisering, og borgernes råd, ideer og forslag får en løftestand.	By	Borgere stemmer om borgerforslag. Herefter indgår forslagene i forvaltningens arbejde, den politiske prioritering og budgettering.
Porto Algre	Demokratisering, lokal involvering, ejerskab og empowerment.	Lokalt	Lokalt forankrede borgermøder, afstemninger – en "nede fra og op"-metode. En mere borgerstyret proces.

Borgerbudgetter i danske kommuner

I tabellen nedenfor ses en oversigt over danske kommuner, der enten har eller har afprøvet formatet med borgerbudgetter. Listen er ikke udtømmende, men et udpluk.

Kommune	Indhold
Aarhus Kommune	<p>I 2013 vedtog man i Aarhus en principbeslutning om at indføre borgerbudget i kommunen. I 2015 indførte man således første forsøg med borgerbudgetter på udvalgte områder, hvor 200.000 kr. var afsat til projekter, der bekæmpede ensomhed og projekter som støttede fællesskaber for udsatte grupper i Aarhus. Hver projekt-ide kunne modtage op til 25.000 kr. Aarhus Byråd indførte ligeledes et forsøg med individuelle borgerbudgetter, hvor langtidslidende kontanthjælpsmodtagere kunne få op til 50.000 kr. til egen disponering under forudsætning af at pengene gik til noget, der kunne rykke kontanthjælpsmodtageren tættere på arbejdsmarkedet.</p> <p>I 2016 var der ligeledes afsat 200.000 kr. til borgerbudgetter fokuseret på at udvikle naboskabet med flygtninge og hjemløse som led i bedre integration og inklusion. Samme beløb var afsat i 2017 med fokus på udvikling i udvalgte områder af Viby Syd.</p>
Hedensted Kommune	<p>I 2014 afsatte man 240.000 kr. (af samlet 1 mio. kr. i landdistriktspuljen) til borgerbudgetter. I alt meldte 6 af kommunens 27 lokalråd forslag til proces for håndtering af borgerbudgetter ind, hvoraf 4 blev valgt. Herefter igangsatte man en åben lokal dialog, hvor temaer ikke var givet på forhånd, hvor borgere kunne melde forslag ind for til sidst at ende med lokalt forankrede afstemninger. Resultaterne var bl.a. bedre internetdækning, skatebane, bålhytte og forsamlingshus i lokalområderne.</p> <p>I 2015 afsatte man 350.000 kr. til 7 lokalområder.</p> <p>Ordningen kører videre gennem landdistriktspolitikken.</p>

Faaborg-Midtfyn Kommune	I 2015 besluttede politikerne at afsætte 2 millioner kr. fordelt over fire år til at eksperimentere med nye måder at skabe projekter sammen på. Det er efterfølgende blevet vedtaget, at borgerbudgettet bliver permanent med en årlig pulje på 500.000 kr. Året 2018 var dermed det sidste prøveår, hvor der igennem de sidste fire år er blevet afprøvet forskellige modeller.
Odense	I 2014 afsatte man 100.000 kr. til to lokalområder til brug for et velfærdseksperiment, hvor lokale aktører kunne komme med ideer og beslutte hvad midlerne skulle bruges til. I 2015 afsatte man 200.000 kr. Midlerne er taget fra Forstadspuljen (6 mio. kr.). Borgerbudgettering kører videre under navnet "Borgerne Bestemmer", hvor formålet er at fremme det lokale engagement og styrke fællesskaber i lokalområderne. Op til 10 lokalområder får hvert år bevilliget 200.000 kr. til at skabe og iværksætte nye idéer til udvikling af fællesskab i deres lokalområder. I 2021 skal 100.000 af de 200.000 kr. bruges på projekter, der understøtter frivilliges engagement og fokus på klima og miljø i lokalområdet.
Kolding	I Kolding Kommune har man haft borgerbudgetter på 75.000 kr. og har over en årrække haft et projekt for Brandkjær Skoledistrikt. Området tæller bl.a. 1000 almennyttige boliger og er udvalgt ud fra en vurdering af, at de sociale problemer ville vokse uden nye initiativer. Midlerne til projektet finansieres gennem § 18-midler. Også i 2019 blev der afsat midler og projektet har i 2019 været afviklet 8 gange.

Erfaringer med borgerbudgetter fra danske kommuner

Visse kommunerne, som har afprøvet borgerbudgetter, har samlet og offentliggjort deres erfaringer med borgerbudgetterne. Erfaringerne omhandler bl.a.:

- Borgerbudgetter er tidskrævende og kan kræve en del timer til forankring internt i kommunen. Det skyldes, at metoden er meget afhængig af, at de kommunale medarbejdere er fleksible og hurtige til sagsbehandling når borgerne indsender forslag. Det anbefales derfor, at borgerbudgetter forankres i de afdelinger eller forvaltninger, der berøres af borgerbudgetforløb.
- Kommunikation er vigtigt og en væsentlig del af borgerbudgetforløb. Da metoden er ny for både borgere og forvaltning er det vigtigt med både intern og ekstern kommunikation. Flere kommuner anbefaler, at der afsættes midler specifikt til kommunikation – foruden ressourcer til arbejdstid.
- Et tydeligt formål og klare rammer for borgerbudgetforløb er vigtigt for at gøre processen gennemskelig for alle parter. Odense Kommune anbefaler eksempelvis, at forvaltningen fra begyndelsen formulerer præcise kriterier for projektforslag. Aarhus Kommune anbefaler desuden, at der gennem hele processen forventningsafstemmes med borgerne og de kommunale medarbejdere om arbejdsfordeling, kontaktpersoner, rammer etc.
- Tilgængelighed af information - Aarhus Kommune har erfaret, at det kan være svært for borgerne at vide, hvor de kan finde forskellig information.
- Det kan være en udfordring at finde en demokratisk afstemningsmetode, som er gennemsigtig og overskuelig at træffe afgørelse på baggrund af. Aarhus Kommune anbefaler

at arbejde ud fra grundreglen, at det skal være så simpelt og gennemskueligt som muligt at afgive stemmer og at afgøre et resultat.

Center for Borgerdialog har endvidere, i 2016, samlet erfaringer fra Hedensted og Odense Kommuner:

- Tro på, at den enkelte borger tager ansvaret
- Respektér, at de lokale beboere ved bedst, hvad de har brug for
- Lad ikke processen køre i det uendelige, så taber alle pusten
- Giv tid – alle parter skal vænne sig til en ny måde at arbejde på. Evaluér først efter 3 år

Økonomiske konsekvenser:

Den præcise økonomiske konsekvens af en ordning med borgerbudgetter i Fredericia Kommune kendes ikke på forhånd, men afhænger af, hvordan en eventuel ordning vil blive indrettet og hvor meget af det kommunale budget, der vil blive afsat. Etableringen af en ordning med borgerbudgetter må forventes at kræve, at der afsættes midler til forvaltningen til brug for sagsbehandlingstid, kommunikation og vedligeholdelse af ordningen. Endvidere vil der skulle afsættes penge til det egentlige borgerbudget.

Vurdering:

Ingen.

Indstillinger:

Byrådssekretariatet indstiller til Demokrati- og Borgerudvalget, at sagen drøftes.

Beslutning i Demokrati- og Borgerudvalget den 31-08-2021:

Drøftet.

3 Indledende drøftelse af ordning om borgerforslag i Fredericia Kommune

Sagsnr.:21/7982

Sagen afgøres i: Demokrati- og Borgerudvalget

Sagsresumé:

Demokrati- og Borgerudvalget skal drøfte borgerforslagsordninger.

Forvaltningen præsenterer i sagen to modeller for borgerforslagsordninger. Det indstilles, at Demokrati- og Borgerudvalget drøfter sagen.

Sagsbeskrivelse:

Venstre stillede på byrådsmødet den 25. januar 2021 et forslag om styrkelse af lokaldemokratiet i Fredericia og i tillæg her til stillede Enhedslisten nogle yderligere forslag, bl.a. borgerforslag. På møde i Demokrati- og Borgerudvalget den 30. juni 2021 besluttede udvalget, at forvaltningen skulle arbejde videre med forslaget. Forvaltningens arbejde præsenteres i sagen.

Baggrund om borgerforslagsordninger

En borgerforslagsordning er en mulighed for at borgere kan stille forslag om forhold, som man som borger mener, at Byrådet skal tage stilling til. Som oftest vil der være en række krav til f.eks. antal af stemmetilkendegivelser og krav til typen af forslag, som skal opfyldes inden, at Byrådet behandler et stillet forslag.

Ifølge en artikel fra Altinget² "*Kommuner siger stort set altid nej til borgerforslag*" fra juni 2019 havde 26 ud af landets 98 kommuner (godt hver 4. kommune) ordninger med borgerforslag og yderligere 7 kommuner overvejede tilbage i juni 2019 at indføre borgerforslagsordninger. Det bemærkes, at enkelte kommuner siden Altingets opgørelse ikke længere har borgerforslagsordninger – eksempelvis Middelfart Kommune.

Ifølge Altingets artikel er erfaringerne med de forslag som når til byrådene, at de som oftest bliver stemt ned. En rundspørge viser i artiklen, at borgere i landets kommuner i pr. juni 2019 i alt 48 gange har samlet nok stemmer til at få et forslag behandlet i byrådet, og at blot to ud af de 48 forslag er stemt igennem.

Borgerforslag til Folketinget

Ikke kun kommunerne har borgerforslagsordninger. Folketinget har ligeledes en ordning med borgerforslag som indebærer, at alle personer med stemmeret til Folketinget kan stille et borgerforslag, hvis mindst 3 personer vil være medstillere af forslaget, og det overholder reglerne for ordningen. Hvis 50.000 borgere med stemmeret til folketingsvalget herefter støtter borgerforslaget, kan det blive fremsat som beslutningsforslag og behandlet og stemt om i Folketings salen.

50.000 borgere svarer til 2,5 mandat ved Folketingsvalget. I kommunerne tager kommunalbestyrelserne som oftest forslag op, når antallet af støttetilkendegivere svarer til, hvad ét mandat til kommunalbestyrelsen 'koster' ved et kommunalvalg. Der findes også eksempler på kommuner –

² <https://www.alinget.dk/kommunal/artikel/kommuner-siger-stort-set-altid-nej-til-borgerforslag>

fx Ringsted – hvor man har sat grænsen lavere for støttetilkendegivelser. I Ringsted har man således sat grænsen ned fra 300 til 200 for at få flere borgere til at stille forslag. Pr. januar 2019 er 43 forslag blevet godtaget og i alt er 2 forslag blevet behandlet. Ingen af forslagene er blevet vedtaget.

Borgerforslagsordninger i kommuner

I tabellen nedenfor ses et udpluk af eksempler på borgerforslagsordninger i andre kommuner, herunder i Middelfart Kommune, hvor ordningen ikke længere er gældende.

Kommune	Indretning af borgerforslag	Krav til forslag
Horsens	<p>Opnår et forslag støtte fra 2000 borgere, tager kommunalbestyrelsen stilling til forslaget på først kommende byrådsmøde.</p> <p>Forslag slettes automatisk efter 1 år såfremt det ikke har opnået 2000 støttetilkendegivelser.</p> <p>Oprettelse af borgerforslag sker ved brug af Nem Id, så det kan tjekkes om forslagsstillere opfylder betingelserne.</p> <p>Kommunen har en digital hotline, som man kan ringe til med spørgsmål til borgerforslag.</p>	<p>1) Forslaget er relevant i forhold til opgaver, som kommunen løser</p> <p>2) Der ikke allerede er truffet beslutning i Byrådet om samme forhold, som forslaget omfatter, med mindre der er fremkommet nye oplysninger</p> <p>3) Dit forslag bakkes op af mindst 2000 andre borgere i Horsens Kommune i løbet af 1 år, fra det tidspunkt hvor forslaget er lagt på hjemmesiden</p> <p>4) Myndige borgere over 18 år, som har folkeregisteradresse i Horsens Kommune kan stille forslag.</p>
Skanderborg	<p>Forslag kræver støttetilkendegivelser fra 1100 borgere i kommunen. Forslag er tilgængelige på kommunens hjemmeside i 12 måneder efter forslaget er stillet (dog kun muligt at stemme på det i de første 6, hvorefter det overgår til et arkiv).</p>	<p>1) Myndige personer over 18 år, som har folkeregister adresse i kommunen.</p> <p>2) Forslaget godkendes af kommunen inden det publiceres på hjemmesiden. Indsendte forslag kan ikke tilbagekaldes.</p> <p>En forhold er oplistet, som kan betyde at et forslag kan afvises. F.eks. hvis forslaget er uforståeligt, har karakter af en vittighed, ikke lader sig gennemføre inden for gældende lovgivning etc.</p> <p>3) Forslaget er aktivt i 6 måneder. Herefter overgår det til et arkiv over stillede forslag. Forslaget slettes fra arkivet 12 måneder efter fremsættelse af forslaget.</p>
Assens Kommune		<p>1) alle borgere kan fremsætte forslag</p> <p>2) krav om 50 støttetilkendegivelser, hvis Byrådet skal tage sagen op. Bor-</p>

Middelfart Kommune Har haft forsøgsordning med borgerforslag, som var gældende fra januar 2018. Ordningen eksisterer ikke længere.

gerne skal være myndige og bosat i Assens Kommune.

3) Sager der omhandler borgeres personlige forhold eller som kræver egentlig personlig sagsbehandling kan ikke rejses.

Sager der er under politisk behandling i udvalg og/eller byråd kan ikke rejses.

Sager der alene har til formål at omgøre eller omstøde beslutninger, der allerede er truffet i og af udvalg/byrådet i indeværende

1) Krav om støttetilkendegivelser på 850 borgere med stemmeret i kommunen

2) krav om at støttetilkendegivere bekræfter deres støtte pr. mail (har givet forslag udfordringer, da bekræftelsesmail i visse tilfælde er endt i spam eller folk har glemt, at de skulle bekræfte).

Model 1

- Støttekrav: 1 mandat. Stemmeantallet til 1 mandat er ikke et fast antal, men afhænger af hvor mange partier der bliver valgt ind og hvordan stemmerne fordeler sig. Det er ikke på forhånd muligt at vide, hvor mange stemmer 1 mandat kræver. Dette vides først efter kommunalvalget.
- Krav til forslagsstiller: Myndige borgere bosiddende i Fredericia Kommune. Forslag oprettes med Nem Id, så det kan tjekkes, at forslagsstiller opfylder betingelserne.
- Krav til forslaget:
 - Forslaget er relevant i forhold til opgaver, som kommunen løser
 - Der ikke allerede er truffet beslutning i Byrådet om samme forhold, som forslaget omfatter, med mindre der er fremkommet nye oplysninger
 - Sagen må ikke være under politisk behandling i udvalg og/eller byråd
 - Sager der omhandler borgeres personlige forhold eller som kræver egentlig personlig sagsbehandling kan ikke rejses.
- Gyldig periode: 12 måneder. Overgår herefter til arkiv, hvor det er synligt i 6 måneder.

Model 2

Samme krav som ovenfor, men med den ændring, at støttekravet sættes lavere end til 1 mandat.

Økonomiske konsekvenser:

De præcise økonomiske konsekvenser ved at indføre en borgerforslagsordning kendes ikke. Dog må der forventes at være økonomiske udgifter i etableringen af en ordning, som bl.a. vil omfatte udgifter til kommunikation/markedsføring, ressourcer til etablering af side på hjemmesiden m.v. Herunder vil der skulle bruges personalemæssige ressourcer fra forvaltningens side til at administrere ordningen, herunder vurdere og behandle indkomne forslag.

Vurdering:

Erfaringerne fra andre kommuner viser, at det ikke er mange borgerforslag, der opnår tilstrækkeligt med støttetilkendegivelser, og at størstedelen af de forslag som bliver behandlet af kommunalbestyrelserne bliver stemt ned. På baggrund af erfaringerne fra andre kommuner, bør den demokratiske effekt ved indførelse af en borgerforslagsordning indgå i udvalgets drøftelse og overvejelser.

Indstillinger:

Byrådssekretariatet indstiller til Demokrati- og Borgerudvalget, at sagen drøftes.

Beslutning i Demokrati- og Borgerudvalget den 31-08-2021:

Drøftet.

4 Indledende drøftelse af Byrådets Borgerdialogmøde den 29. november 2021

Sagsnr.:21/8033

Sagen afgøres i: Demokrati- og Borgerudvalget

Sagsresumé:

Demokrati- og Borgerudvalget får på udvalgsrådet en status for planlægningen af næste Byrådets Borgerdialogmøde den 29. november 2021.

Det indstilles, at udvalget tager orienteringen til efterretning.

Sagsbeskrivelse:

Det næste Byrådets Borgerdialogmøde afholdes mandag den 29. november fra kl. 17-19.

Med baggrund i, at udvalget tidligere har udtrykt interesse i at fritidspolitikken kunne være et tema for det kommende borgerdialogmøde, har Byrådssekretariatet haft en indledende drøftelse af sagen med fritidschef Rasmus Balder Larsen.

Udvalget orienteres på mødet om status i planlægningen af det kommende borgerdialogmøde.

Økonomiske konsekvenser:

Ingen.

Vurdering:

Ingen.

Indstillinger:

Byrådssekretariatet indstiller, at Demokrati- og Borgerudvalget tager orienteringen til efterretning.

Beslutning i Demokrati- og Borgerudvalget den 31-08-2021:

Drøftet. Udvalget ønsker, at forvaltningen arbejder videre med fritidspolitikken som tema til det kommende borgerdialogmøde, og at de unge skal inddrages i dialogmødet.

5 Samarbejde med lokale medier om KV21

Sagsnr.:21/1358

Sagen afgøres i: Demokrati- og Borgerudvalget

Sagsresumé:

Forvaltningen har bedt lokale medier komme med oplæg til valgaktiviteter ifbm. kommunalvalget den 16. november 2021.

Udvalget præsenteres på mødet for de oplæg, som forvaltningen har modtaget fra lokale medier.

Sagsbeskrivelse:

Udvalget præsenteres på mødet for de oplæg, som forvaltningen har modtaget fra lokale medier.

Økonomiske konsekvenser:

Ingen.

Vurdering:

Ingen.

Indstillinger:

Byrådssekretariatet indstiller, at Demokrati- og Borgerudvalget drøfter de indkomne oplæg med henblik på, at forvaltningen indgår konkrete aftaler med lokale medier om valgaktiviteter.

Beslutning i Demokrati- og Borgerudvalget den 31-08-2021:

Drøftet. Forvaltningen indgår med udgangspunkt i udvalgets drøftelse konkrete aftaler med lokale medier om valgaktiviteter.

6 Lukket - Eventuelt

Sagsnr.:

Sagen afgøres i: Demokrati- og Borgerudvalget

Beslutning i Demokrati- og Borgerudvalget den 31-08-2021:

Taget til efterretning.

Underskriftsside

Christian Jørgensen

Lise Nielson

Lars Olesen

Anette Hyre-Jensen

Kirsten Vad Knudsen
